

Luonnonsuojelulain 54 §:n ja 83 §:n mukainen päätös koskien yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamista sekä rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää ja yksilöiden siirtämistä

Hakija

Turun yliopisto / Tiina Kärkkäinen

Asia

Lupahakemus Ruissalon lehdot (YSA203051) luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen ja kirjosieppojen (*Ficedula hypoleuca*) pesinnän häirintään sekä poikasten siirtämiseen tutkimustarkoituksessa Turun Ruissalossa, Varsinais-Suomessa.

Hakemus

Hakijalla on voimassa oleva lupa poiketa Ruissalon lehdot (YSA203051) luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä lintujen pesimä- ja talvehtimisbiologian tutkimiseksi ja pesimämenestyksen seuraamiseksi pesimäkausilla 2025–27 (VARELY/1572/2025).

Tällä hakemuksella haetaan lupaa Pro Gradu -työn kokeelliseen osaan kirjosiepon poikasten ristiinkasvattamiseksi kesäkuussa 2025.

Turun yliopiston Biologian laitoksen tutkijat Tiia Kärkkäinen ja Toni Laaksonen sekä opiskelija Essi Niemelä hakevat poikkeusta rauhoitussäännöksistä tutkiakseen eriväristen kirjosieppojen geneettistä sopivuutta erilaisiin ympäristöihin. Geneettistä sopivuutta tutkitaan eriväristen koiraiden poikasten ristiinkasvatuskokeella kuivien ja kosteiden elinympäristöjen välillä. Näin ollen kokeeseen kuuluville kirjosiepon pesille kertyy yksi ylimääräinen käynti poikasten siirron vuoksi. Maaston kulumista seurataan valokuvin alkuperäisen luvan ehtojen mukaisesti.

Kirjosieppokoiraiden värit vaihtelee ruskeasta mustaan ja kyseinen melaniiniväritys määräytyy geneettisesti. Yleisen säännön mukaan vaaleat eläimet viihtyvät kuivilla alueilla ja tummemmat kosteammilla alueilla, mutta kirjosiepoilla tutkimus on ollut ristiriitaista mahdollisesti huonojen koeasetelmien vuoksi. Hakijan äskettäisen tutkimuksen mukaan eriväriset kirjosieppokoiraat talvehtivat erilaisissa ympäristöissä. Hakija on juuri aloittanut Koneen säätiön rahoittaman kolmen vuoden projektin, jossa tutkitaan aihetta enemmän muun muassa laajentaen mahdollisia habitaattipreferenssejä myös lisääntymisaikaan.

Tulevan Pro Gradu -työn, jonka ohjaajana hakija toimii, tarkoituksena on tutkia, ovatko eriväriset kirjosiepot geneettisesti sopeutuneet erilaisiin lisääntymisympäristöihin. Tämä tehdään poikasten ristiinkasvatuskokeella, jossa noin puolet pesän poikasista vaihdetaan toisen pesän samanikäisten poikasten kanssa, jolloin syntyy kahden geneettisen taustan omaavien poikasten pesyitä alkuperäistä poikasmäärää muuttamatta, ja perinteisellä poikasten kasvun ja kunnon kehityksen seurannalla. Ristiinkasvatus on erinomainen keino erottaa geneettisten ja ympäristötekijöiden vaikutukset toisistaan. Lisäksi ristiinkasvatuksia on tehty kirjosieppojen kanssa jo vuosikymmeniä, eikä tällä ole ikinä havaittu olevan negatiivisia vaikutuksia pesintään. Tutkimus tulee tuottamaan uutta tietoa kirjosieppojen elinympäristöistä, mikä auttaa mm. etenevän ympäristön- ja ilmastomuutoksen vaikutusten arvioinnissa ja mahdollisessa

riskien hallinnassa. Melaniinipohjainen väritys on linnuilla yleistä ja se linkittyy vahvasti mm. käyttäytymiseen ja metaboliaan. Näin ollen kirjosielloilla saatavat tutkimustulokset aiheesta ovat myös yleistettävissä muihin lintuihin.

Tutkimukseen otetaan 20 tai 30 pesää kuivilta alueilta ja 20 tai 30 pesää kosteilta alueilta. Koska pesissä on tyypillisesti 6 poikasta, joista puolet siirretään, koskee hakemus 120–180 poikasta. Tänä vuonna kirjosiellojen pesiä on alueella erityisen paljon, noin 190, minkä takia tutkimus on perusteltua tehdä juuri tänä vuonna. Hakija arvioi, että noin puolet tutkimukseen otettavista pesistä sijaitsee Ruissalon lehdot - luonnonsuojelualueella.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kirjosiello on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitystapojen ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Ruissalon lehdot (YSA203051) luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä on kielletty mm. selkärankaisten eläinten pyydystäminen ja hätyyttäminen sekä niiden pesien vahingoittaminen, kasvien vahingoittaminen, sekä liikkuminen teiden ja maastoon merkittyjen polkujen ulkopuolella 15.4. ja 31.7. välisenä aikana.

Luonnonsuojelulain 54 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualueutta koskevista rauhoitusmääräyksistä jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Päätös ja lupaehtot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan Ruissalon lehdot (YSA203051) luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen, sekä kirjosiellojen pesinnän häirintään ja poikasten siirtämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 30.6.2025 asti.
- 2 Poikasia käsiteltäessä ja siirrettäessä on toimittava rengastusluvassa mainituin ehdoin.
- 3 Tutkimus tulee toteuttaa niin, ettei sillä aiheuteta merkittävää häiriötä kirjosiellojen pesinnälle. Mikäli toiminta aiheuttaa merkittävää häiriötä pesinnälle, toimenpiteet on keskeytettävä.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.

- 7 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3787/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä mistä, milloin ja kuinka monta poikasta siirrettiin. Lisäksi tulee arvioida siirtojen vaikutusta pesintöjen onnistumiseen.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 54 §:n ja 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa. Tarkoituksena on tutkia kirjosieppojen väritystä ja sopeutumista erilaisiin elinympäristöihin. Tuloksia voidaan soveltaa myös muihin lajeihin ja niiden avulla voidaan paremmin ymmärtää ympäristömuutosten vaikutuksia. Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Vastaavia ristiinkasvatuskokeita on tehty kirjosiepoilla paljon, ja niiden ei ole havaittu vaikuttavan haitallisesti pesimämenestykseen. Mikäli tutkimuksen aikana pesinnän havaittaisiin merkittävästi häiriintyvän, esimerkiksi pesiä hylättävän poikasten siirron jälkeen, tulee toimenpiteet ehtojen mukaisesti lopettaa. Kirjosieppo on alueella yleinen laji ja etenkin tänä vuonna pesintöjä on runsaasti. Vaikka kokeeseen otettaisiin suurempi otosmäärä eli 60 pesää, on se silti alle kolmasosa kaikista tutkimusalueella seurattavista kirjosiepon pesistä. Em. syistä luvan mukaisten toimenpiteiden ei katsota vaarantavan kirjosiepon suotuisaa suojelutasoa. Muuta tyydyttävää ratkaisua vastaavan tiedon saamiseksi tutkimuskäyttöön ei ole osoitettavissa.

Tutkimusalue sijaitsee osin Ruissalon lehdot (YSA203051) luonnonsuojelualueella. Hakijalla on aiempi poikkeuslupa VARELY/1572/2025 alueella toimimiseen, mutta tämä tutkimus lisää käyntejä sellaisessa tarkoituksessa, jota ei ole mainittu ko. päätöksessä, joten alueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen myönnetään uusi poikkeuslupa, joka koskee tämän hakemuksen mukaisia toimenpiteitä. Yhdellä lisäkäynnillä alueella sijaitseville pesille ei katsota olevan merkittävää vaikutusta alueen kasvistoon, joten tämän luvan käytöstä ei tarvitse tehdä erillistä kasviston seurantaa.

Lisäksi tutkimus tapahtuu Ruissalon lehtojen Natura 2000-alueella (FI0200057, SPA/SAC). Varsinais-Suomen ELY-keskus arvioi, että luvan mukaisesti toteutettuna toimenpiteet eivät merkittävästi heikennä niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon, eikä luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista Natura-vaikutusten arviointia tarvita.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 34 §, 35 §, 54 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artiklat 1, 5, 9, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jotta tutkimus voidaan toteuttaa vuonna 2025, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Kirjosieppojen pesimätilanne alueella on luvan myöntämishetkellä erityisen hyvä, joten tutkimuksen toteuttaminen tänä vuonna on perusteltua. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja tutkimuksellisen intressin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut yksikön päällikön sijainen Leena Lehtomaa.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi
Turku turun.kaupunki@turku.fi
SLL Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi
Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry. (TLY) suojelu@tly.fi
Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry. info@tapiolary.com
Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/3787/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3787/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 13.06.2025 14:32

Ratkaisija Lehtomaa Leena 13.06.2025 14:37

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.